



เอกสารเผยแพร่ความรู้ วินัยพนักงานส่วนท้องถิ่น

งานนิติการ อบต.ผางาม

ข้อ 1

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง
รักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อ
ห้ามและ ข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้
โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

ข้อ 2

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง
สนับสนุนการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข้อ 3

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่
ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหา
ประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
โดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้
เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง

ข้อ 3 วรรคหนึ่ง

พนักงานส่วนท้องถิ่น
ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและ
เที่ยงธรรม

ซื่อสัตย์

- ปฏิบัติตรงไปตรงมา
- ไม่คดโกง
- ไม่ทลอลวง

สุจริต

- ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดี
ที่ชอบตามทำนองคลองธรรม

เที่ยงธรรม

- ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

หน้าที่ราชการ พิจารณาจาก

1. กฎหมายหรือระเบียบ
2. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
3. คำสั่งหรือการมอบหมายของ
ผู้บังคับบัญชา
4. พหุติสัย

ข้อ 3 วรรคสอง

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้
ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการ
ของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่
ตนเองหรือผู้อื่น

องค์ประกอบ ข้อ 2 วรรคสอง

1. มีหน้าที่ราชการ
2. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจ
หน้าที่นั้น
3. โดยทางตรงหรือทางอ้อม
หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

ข้อ 3 วรรคสาม

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ
หน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเอง
หรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการ
ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และเป็นความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบ ข้อ 3 วรรคสาม

1. มีหน้าที่ราชการ
2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่
โดยมิชอบ
3. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์
ที่มิควรได้
4. เจตนา

ข้อ 4

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องตั้งใจ
ปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีหรือ
ความก้าวหน้าแก่ราชการ

ข้อ 5

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ ด้วยความอดสุสาหะ เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ 5 วรรคหนึ่ง

มี 2 ลักษณะ

1. ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดสุสาหะ เอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์
2. ไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

ประมาท

- เลินเล่อ เผลอ ลืมสติ

เลินเล่อ

- ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ

ประมาทเลินเล่อ

- ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ เผลอ หรือหลงลืม

กฎหมายอาญา

กระทำโดยประมาท

กระทำความผิดโดยมิได้เจตนา แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

ประมาทเลินเล่อ

- ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบ เผลอ หลงลืม
- มิใช่โดยเจตนา แต่ปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัย และพฤติการณ์

ฯลฯ

ข้อ 5 วรรคสอง

องค์ประกอบ

1. เป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ
2. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ข้อ 6 บรรดหนึ่ง

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายของรัฐบาล โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

ข้อ 6 บรรดสอง

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ 6 พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติราชการให้เป็นไปตาม

- กฎหมาย
- ระเบียบของทางราชการ
- มติคณะรัฐมนตรี
- นโยบายของทางราชการ

โดยไม่เสียหายแก่ราชการ

- ◆ จงใจเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

- เจตนาโดยรู้สึกในการกระทำและประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผล
- เจตนากระทำโดยมิได้มุ่งหมายจะให้เสียหายหรือไม่อาจเล็งเห็นผล

ข้อ 7

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องถือว่าเป็นหน้าที่พิเศษที่จะสนใจและรับทราบเหตุการณ์เคลื่อนไหวอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อประเทศชาติ และต้องป้องกันภัยอันตรายซึ่งจะบังเกิดแก่ประเทศชาติจนเต็มความสามารถ

ข้อ 8

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องรักษาความลับของทางราชการ การเปิดเผยความลับของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิด

ความลับทางราชการ

1. ลับที่สุด
2. ลับมาก
3. ลับ

ข้อ 9 วรรคหนึ่ง

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น จะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา ทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายินยอมให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ปฏิบัติบังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

องค์ประกอบ ข้อ 9 วรรคหนึ่ง

1. มีคำสั่งผู้บังคับบัญชา
2. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
 - กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
 - กฎหมายการจัดตั้งส่วนราชการโดยเฉพาะ
 - พรบ.บุคคลปี 42 มาตรา 15
3. สั่งในหน้าที่ราชการ
 - ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการและสั่งให้ปฏิบัติราชการ
4. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ
5. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ขอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งได้

สั่งในหน้าที่ราชการ

- ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการในเรื่องที่สั่ง
- สั่งให้ปฏิบัติราชการ

ข้อ 9 วรรคสอง

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ 10

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน **เว้นแต่** ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

องค์ประกอบ ข้อ 10

1. เป็นการปฏิบัติราชการ
2. เป็นการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน
3. เป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

ข้อยกเว้น

1. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ
2. ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

ข้อ 11

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความ ซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ 11

องค์ประกอบ

1. มีการรายงาน
2. เป็นเท็จหรือปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้ง
3. เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ 12

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องถือและปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

ข้อ 12

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องถือและปฏิบัติตาม

- ระเบียบของทางราชการ
- แบบธรรมเนียมของทางราชการ

ข้อ 13

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า **สิบห้าวัน** โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึง ความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ละทิ้ง

วาง ปล่อย สละ ละเสีย
ไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่

ทอดทิ้ง

ไม่เอาเป็นธุระ ไม่เอาใจใส่
ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน

ข้อ 13 วรรคสอง เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

1. กรณีที่เกิดความเสียหายแก่ราชการ
อย่างร้ายแรง

- 1.1 ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ
- 1.2 โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- 1.3 เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ
อย่างร้ายแรง

ข้อ 13 วรรคสอง (ต่อ)

2. กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการไปเป็นเวลานาน
 - 2.1 ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน
เป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน
 - 2.2 โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
 - จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของ
ทางราชการ

ข้อ 14

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องสุภาพ
เรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่
กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่น
แกล้งกัน และต้องช่วยเหลือกันในการ
ปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการ
ด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

ข้อ 14

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติต่อ
พนักงานด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

1. สุภาพเรียบร้อย
2. รักษาความสามัคคี
3. ไม่กระทำการกลั่นแกล้งกัน
4. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน
หน้าที่ราชการ

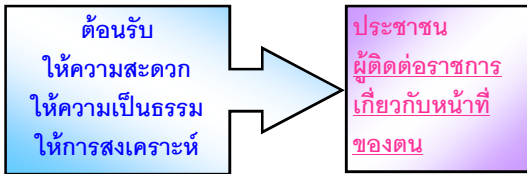
ข้อ 15

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องต้อนรับ ให้ความ
สะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่
ประชาชน ผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดย
ไม่ชักช้าและด้วยความสุภาพเรียบร้อย ห้ามมิให้ดู
หมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้
ติดต่อราชการ

การดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหง
ประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิด
วินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ 15 วรรคหนึ่ง

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง



โดยไม่ชักช้าและด้วยความสุภาพเรียบร้อย
ห้ามดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่
หรือข่มเหง
ประชาชนผู้ติดต่อราชการ

ดูหมิ่น

ดูถูกว่าไม่จริง ไม่เก่งจริง

เหยียด

ถือเอาว่า ลงเอาว่า

หยาม

ดูหมิ่น ดูถูก

เหยียดหยาม

การกล่าวถ้อยคำ หรือแสดงกิริยา

อาการดูถูกหรือรังเกียจ

กดขี่

- ข่มให้อยู่ในอำนาจ
- ใช้อำนาจบังคับเอา
- แสดงอำนาจเอา

ข่มเหง

- ใช้กำลังรังแก

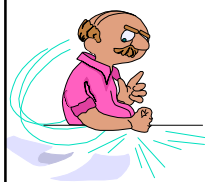
องค์ประกอบ ข้อ 15 วรรคสอง

1. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ
2. ผู้ถูกดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือ
ข่มเหงต้องอยู่ในฐานะประชาชน
ผู้มาติดต่อราชการ
3. เป็นการดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่
ข่มเหง อย่างร้ายแรง
4. เจตนาหรือจงใจ

บริการประทับใจ

1. ยิ้มแย้มแจ่มใส
2. เต็มใจช่วยเหลือ
3. ไม่เบื่อคำถาม
4. ฟังความครบถ้วน
5. รับผิดชอบต่อบริการ
6. อ่อนหวานน่ารัก
7. ไม่สັกแต่ทำ
8. น้ำคำไพเราะ
9. เหมาะสมสถานที่
10. ไม่มีนอกใน

บริการยอดเยี่ยม



1. ปากหมา
2. หน้ายิ้ม
3. ตักตวง
4. ถ่วงเรื่อง
5. เชื่องช้า
6. ล้าสมัย
7. ไม่แน่ชัด
8. บัดสวะ
9. ละเลย
10. เฉยชา

ข้อ 16

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

องค์ประกอบ ข้อ 16

1. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์
2. อาจทำให้เสีย
 - ความเที่ยงธรรม
 - เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่

เกียรติศักดิ์ = ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญ

ตำแหน่งหน้าที่อยู่ในฐานะอย่างไร

✧ ครู ✧ ฝ่ายปกครอง

✧ ข้าราชการ

คำนึงถึงความรู้สึกของ

✧ ประชาชน สังคม หรือ

✧ ทางการ

ข้อ 17

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่ป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท

ข้อ 17

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องไม่เป็น

1. กรรมการผู้จัดการ

2. ผู้จัดการ

3. ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มี

ลักษณะงานคล้ายคลึงกัน

ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

ข้อ 18

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และในการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ก็จะต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยมารยาททางการเมืองของข้าราชการโดยอนุโลม

ข้อ 18

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง

1. วางตนเป็นกลางทางการเมือง
ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและ
ปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
2. ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
ว่าด้วยมารยาททางการเมืองของ
ข้าราชการ

ข้อ 19 วรรคหนึ่ง

พนักงานส่วนท้องถิ่นต้อง
รักษาชื่อเสียงของตน และรักษา
เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่
ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่
กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่า
เป็นผู้ประพฤติชั่ว

ข้อ 19

พนักงานส่วนท้องถิ่น

1. ต้องรักษาชื่อเสียงของตน
2. ต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง
หน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย
3. โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่า
เป็นผู้ประพฤติชั่ว

ข้อ 19 วรรคสอง

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก
หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้
จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็น
โทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือ
ความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่า
เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง

ข้อ 19 วรรคสอง

เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

1. กระทำความผิดอาญาจนได้รับ
โทษจำคุก
2. กระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็น
ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

แนวทางการพิจารณาเรื่อง “ประพฤติชั่ว”

- ฐานะตำแหน่งหน้าที่
- ความรู้สึกของสังคม
- เจตนา

ข้อ 20

ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่

1. เสริมสร้างและพัฒนา
2. ป้องกัน
3. ดำเนินการทางวินัย

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติ หรือปฏิบัติโดยไม่สุจริต ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย



ความผิดทางวินัย

- ไม่มีอายุความ
- การลงโทษต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- ผู้สั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจลงโทษได้
- สภาพการเป็นข้าราชการ
 - ขณะกระทำผิด
 - ขณะลงโทษ

ข้อ 21 พนักงานเทศบาลผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่กำหนดในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จึงต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่กำหนดในหมวด 2

โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดขั้นเงินเดือน
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก